

## Open Access Week 2018 – Formovanie spravodlivých základov pre otvorené poznanie



*Týždeň otvoreného prístupu je každoročná udalosť zameraná na globálnu propagáciu otvoreného prístupu k vedeckým informáciám a vedeckým dátam. Článok približuje ciele a princípy Týždňa otvoreného prístupu a opisuje možnosti jeho organizácie v slovenských knižniciach a akademických inštitúciách. Typické aktivity zahŕňajú prednášky, workshopy, výstavy apod. Upozorňuje na rôzne zdroje, ktoré pre tieto inštitúcie pripravila Kontaktná kancelária pre otvorený prístup pôsobiaca pri CVTI SR. Článok predstavuje akcie, ktoré počas Týždňa otvoreného prístupu organizuje Kontaktná kancelária pre otvorený prístup na pôde CVTI ako je národný workshop OpenAire 24.10. alebo online webináre o otvorenom prístupe pre akademické knižnice.*

V dňoch **22. – 28. októbra 2018** sa uskutoční v poradí už 10. ročník celosvetového podujatia **Týždeň otvoreného prístupu** (Open Access Week 2018). Týždeň otvoreného prístupu sa každoročne, vždy v októbri, **oslavuje po celom svete s cieľom zvyšovať povedomie o otvorenom prístupe k vedeckej literatúre**, k vedeckým dátam a spôsoboch ich uchovávaní. Otvorený, bezplatný online prístup k vedeckým informáciám predstavuje nielen zmenu v prístupe k výsledkom vedeckého výskumu, ale má vplyv na vedu a spoločnosť ako celok. Jeho cieľom je demokratizovať prístup k poznatkom, urýchliť proces objavovania a zvýšiť návratnosť našich investícií do výskumu a vzdelávania. Každým rokom sa zvyšuje počet akademických inštitúcií, vedcov, pedagógov, študentov a štátnych organizácií, ktorí zdieľajú výsledky výskumu otvorene, propagujú otvorený prístup a posúvajú toto spoločenské hnutie vpred.

Podujatie Týždeň otvoreného prístupu je tiež **vynikajúca príležitosť pre akademické knižnice na rozvoj vzťahov s akademickou a vedeckou komunitou**. Počas Týždňa otvoreného prístupu majú knižnice možnosť diskutovať o prínosoch otvoreného prístupu, vymieňať si skúsenosti ohľadom problematiky otvoreného prístupu a inšpirovať svoju akademickú komunitu. Po celom svete knižnice organizujú workshopy, panelové diskusie a prezentácie na tému otvoreného prístupu.

### Ako sa môžete k tomuto podujatiu pripojiť vy?

Kontaktná kancelária pre Open Access fungujúca na pôde CVTI SR pre knižnice na svojej stránke pripravila **množstvo materiálov s logom a tematikou otvoreného prístupu**, ktoré môžete pri svojich aktivitách využiť. Na stránke <http://openaccess.cvtisr.sk/open-access-week> nájdete na stiahnutie:

- záložky a plagáty,
- letáky o problematike otvoreného prístupu,
- **vzorovú powerpointovú prezentáciu,**
- grafické banery na online propagáciu otvoreného prístupu.

Všetky materiály sú v slovenskom jazyku a k dispozícii na voľné použitie. Informovať o problematike otvoreného prístupu môžete prostredníctvom seminárov pre užívateľov, prednášok pre doktorandov, článkov v univerzitných časopisoch, na svojich webstránkach alebo sociálnych sieťach... Inšpiráciu ako aj hlbšie informácie o tomto medzinárodnom podujatí získate na stránke <http://openaccessweek.org/>. Pomoc Kontaktnej kancelárie pre Open Access tiež môžete čakať vo forme poradenského servisu.

Prezentácia Jaký byl Open Access Week v ČR 2010 ? Zdroj: <http://slideplayer.cz/slide/2349428/>

### Licencie Creative Commons – webinár

Počas Týždňa otvoreného prístupu akademické knižnice z celého Slovenska pozývame na **online webinár o problematike licencii Creative Commons**, ktorý organizujeme v spolupráci s Ústavom práva duševného vlastníctva a informačných technológií PFTU.

Podrobnejšie informácie o všetkých aktivitách, ktoré budú prebiehať v rámci International Open Access Week na Slovensku, nájdete na stránke <http://openaccess.cvtisr.sk/open-access-week>.



Prezentácia: *Jaký byl Open Access Week v ČR 2010?* Zdroj: <http://slideplayer.cz/slide/2349428/>

Budeme radi, keď nám o svojich plánovaných aktivitách dáte vedieť na adresu [openaccess@cvtisr.sk](mailto:openaccess@cvtisr.sk) – môžeme vás ako kontaktná kancelária pre Open Access oficiálne podporiť a spropagovať.

## Národný workshop OpenAire: Otvorený prístup v európskom kontexte

V rámci medzinárodného Týždňa otvoreného prístupu sa bude dňa **24. októbra 2018** v priestoroch CVTI SR na Lamačskej ceste 8/A v Bratislave konať workshop OpenAire **s medzinárodnou účasťou**. Podujatia sa zúčastnia reprezentanti organizácií presadzujúcich otvorený prístup z Fínska, Českej republiky, Ukrajiny a Slovenska. Venovať sa budeme témam ako novinky európskeho projektu OpenAIRE, vývoj problematiky otvoreného prístupu vo Fínsku a licenciám Creative Commons. Paralelne bude súčasťou podujatia aj interaktívne školenie o manažmente dát pre postgraduálnych študentov. Program a viac informácií o workshope nájdete na našej stránke <http://openaccess.cvtisr.sk/podujatia-2/narodny-workshop-openaire-otvoreny-pristup-v-europskom-kontexte>.

## Formovanie spravodlivých základov pre otvorené poznanie

Tohtoročná téma Týždňa otvoreného prístupu je „Formovanie spravodlivých základov pre otvorené poznanie“ a odráža aktuálne obdobie transformácie vedeckého systému. Na to, aby sa otvorená veda stala realitou, musia všetky zainteresované strany vyvinúť jednotné úsilie vo vytváraní nových, otvorených systémov. Nastavenie štandardov pre otvorený systém tvorby a transferu poznatkov prináša veľa nových výziev. Ako zabezpečiť, aby udržateľné modely pre otvorený prístup boli spravodlivé a slúžili rôznorodým potrebám spoločnosti? Ktoré požiadavky by mali byť uprednostnené? Mohol by v niektorých oblastiach otvorený prístup spôsobovať problémy?

Tohtoročný Týždeň otvoreného prístupu vyzýva všetky zainteresované strany, aby sa spoločne podieľali na dosiahnutí pokroku v tejto dôležitej oblasti. **Pridajte sa aj vy.**



**Mgr. Jitka Dobbersteinová, MBA**  
(Centrum vedecko-technických informácií SR) ■